

UD 7. Les monarquies autoritàries dels ss. XV- XVIII

Lupe López Mateu

1. El pas de l'Edat Mitjana a l'Edat Moderna

- **Canvis polítics:** Els reis medievals tenien un poder molt limitat, qüestionat moltes vegades pels nobles feudals al seu servei. En aquesta nova època, els monarques aniran concentrant cada cop més poder amb la finalitat d'imposar-se sobre els nobles. Apareix una manera nova d'entendre el poder real: la monarquia autoritària.
- Canvis socials:** La societat va continuar sent estamental, com a l'Edat Mitjana, però va aparèixer un nou grup dins de l'estament del poble: la burgesia. Els burgesos es van enriquir amb els negocis i es van convertir en un grup amb molta força (encara que sense drets polítics) que va ajudar la monarquia a fer-se fort davant dels nobles gràcies als préstecs.
- Canvis econòmics:** El més important va ser l'aparició del mercantilisme primer i del capitalisme després, una nova mentalitat econòmica que buscava, sobretot, el benefici econòmic i l'acumulació de fortuna i capital (enriquiment). Tot això es pot observar en diferents aspectes: augment de les monedes en circulació (abandó del canvi definitivament); augment de l'oferta de productes i de la seva demanda; naixement dels primers bancs, lletres de canvi i altres eines que facilitaven l'activitat comercial.
- Canvis geogràfics:** Les exploracions portugueses i els descobriments castellans de noves terres, van provocar una ampliació del món conegut i de les teories sobre la forma del planeta i els éssers que albergava (noves races, noves espècies, nous fruits...)
- Canvis culturals:** el saber ja no s'impartia als monestirs sinó a les universitats. Es passa del teocentrisme (Déu com a centre de l'univers) a l'antropocentrisme (l'ésser humà com a centre de l'univers), apareix un nou corrent de pensament, l'Humanisme, que abraçarà totes les branques del saber, la cultura, l'art i fins i tot la religió.

1. El pas de l'Edat Mitjana a l'Edat Moderna

	Edat Mitjana	Edat Moderna
Poder	Església - noblesa	Monarquia
Societat	Estamental els que resen, treballen, lluiten / senyors, vassalls, serfs	Estamental i aparició de la burguesia
Economia	Subsistència	Mercantil/capitalista
Pensament	Teocentrisme	Antropocentrisme
Art	Romànic - Gòtic	Renaixement - Barroc

2. Monarquies autoritàries

A l'Edat Moderna sorgeixen un nou tipus de monarquia, **la monarquia autoritària**. Caracteritzada per:

- Consolidació del poder de les monarquies davant dels senyors feudals.
- Sotmeten a la noblesa. Reben suport de la burgesia.
- Ja no es fa ús dels senyors feudals i els exèrcits de cavallers mercenaris per defensar el seu territori, ara tenen un exèrcit permanent professional.
- La guerra ja no serà un instrument per resoldre conflictes, sinó la diplomàcia, utilitzada per arribar a acords amb altres regnes, mitjançant la figura de l'ambaixador i acords matrimonials.

Monarquies autoritàries:

-Portugal i Espanya (grans potències colonials), Anglaterra, França.

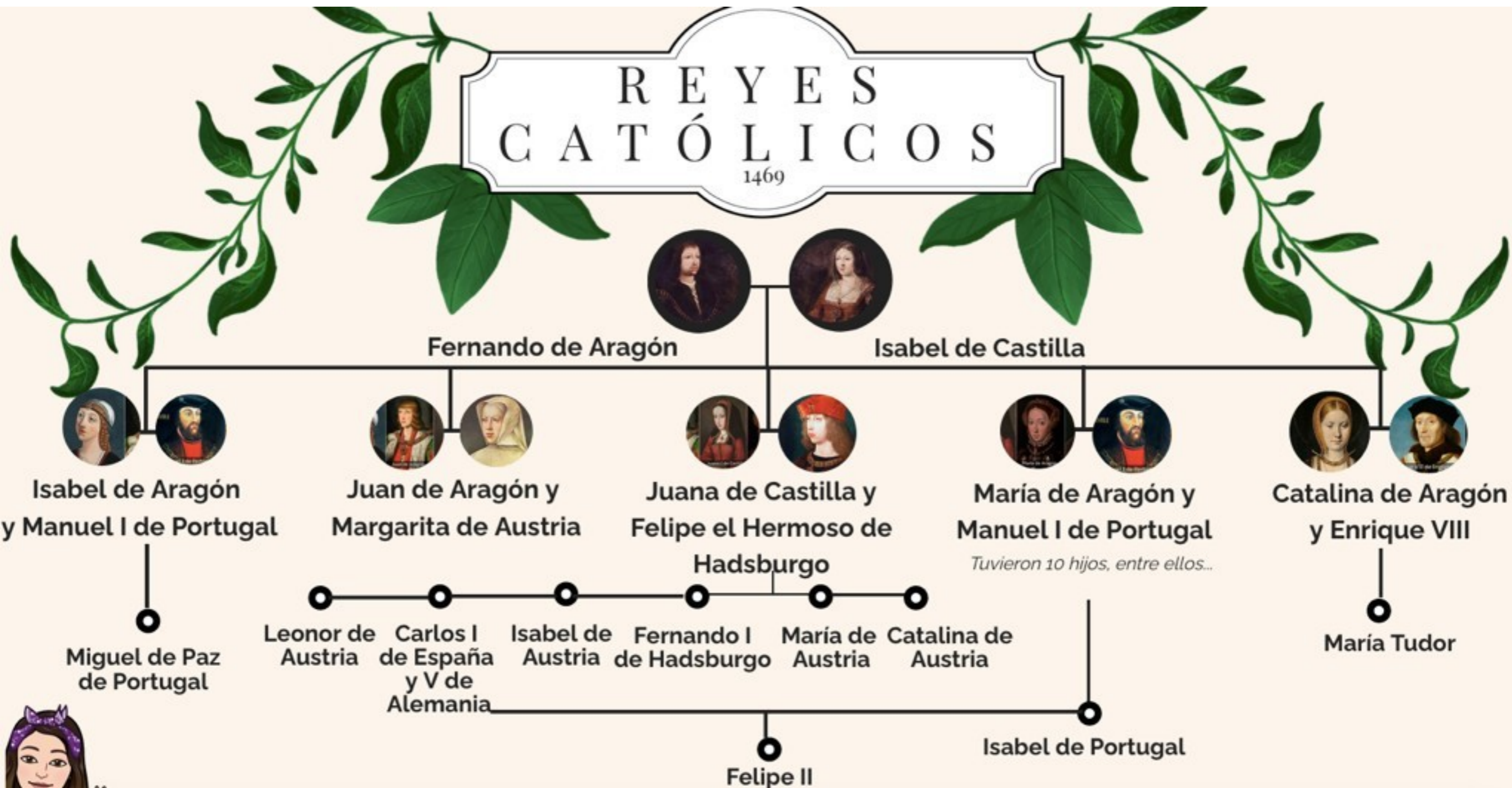
Estats poderosos:

- Sacre Imperi Romà Germànic (agrupació d'estats controlats per prínceps que trien un emperador comú)
- Península Itàlica: Venècia, Milà, Florència, Estats Pontificis, Nàpols. Controlades per la burgesia.
- Imperi Otomà

3. LA MONARQUIA HISPÀNICA

Arbre genealògic RRCC i Casa d'Àustria

4. Juana de Trastámara- Felipe de Habsburgo Carlos I de Espanya V de Alemanya

Juana de Castilla i Felipe de Habsburgo

Carles I-V (1500-1558)

Va regnar amb la seva mare de 1516 a 1556.

Herència

- RRCC: Castella, Aragó, Índies
- Emperador Maximilià I d'Habsburg: Sacre Imperi Romà Germànic.
- Maria de Borgonya: Països Baixos, Bèlgica i Luxemburg.

Problemes

- No apreciat a Castella i Aragó per ser un rei estranger. Revoltes.
- Guerres amb França per l'hegemonia europea
- Guerres amb l'Imperi Otomà
- Guerres amb els prínceps protestants

Llegat

- Possessions d'Espanya i Amèrica al seu fill Felip II.
- Possessions Imperi germànic al seu germà Ferran I.

Carlos I d'Espanya i V d'Alemanya

Imperi de Carlos I de Espanya V de Alemanyà

5. Enrique VIII - María Tudor - Isabel I de Inglaterra

Reis d'Anglaterra

Enrique VIII (1491-1547) es casa amb la filla dels RRCC **Catalina d'Aragó** (1485-1536), amb qui té una filla, la futura reina **Maria I** (1516-1558). Se'n divorcia per no engendrar un fill home. El divorci suposarà el divorci amb l'Església catòlica, fundarà una nova església, l'Anglicana protestant.

-Es va casar en 6 ocasions: Catalina d'Aragó (mare Maria I) tancada, Ana Bolena (mare **d'Isabel I**, 1533-1603) assassinada, Juana Seymour (mare d'Eduardo IV), Ana de Cleveris, Catalina Howard, assassinada. Caterina Parr.

-Llegat: Eduardo IV, Maria I, Isabel I

Catalina d'Aragó
Maria I (Bloody Mary)

Enrique VIII, Ana Bolena,
Isabel I de Inglaterra

6. Felipe II (1527-1598)

Herencia:

Isabel de Portugal (1503-1539): el Imperi Portugués

Carlos I: el Imperi Espanyol

"L'imperi on no es posava el sol"

Característiques:

-Defensa catolicisme front al auge del protestantisme a Europa.

-Gran mecenes de l'art

-Relacions diplomàtiques a través d'enllaços matrimonials: Maria de Portugal, Maria I (Bloody Mary), Isabel de Valois, Ana d'Àustria.

Problemes

-Guerres defensives contra França, Flandes, Anglaterra i l'Imperi Otomà.

Llegat

Felipe III

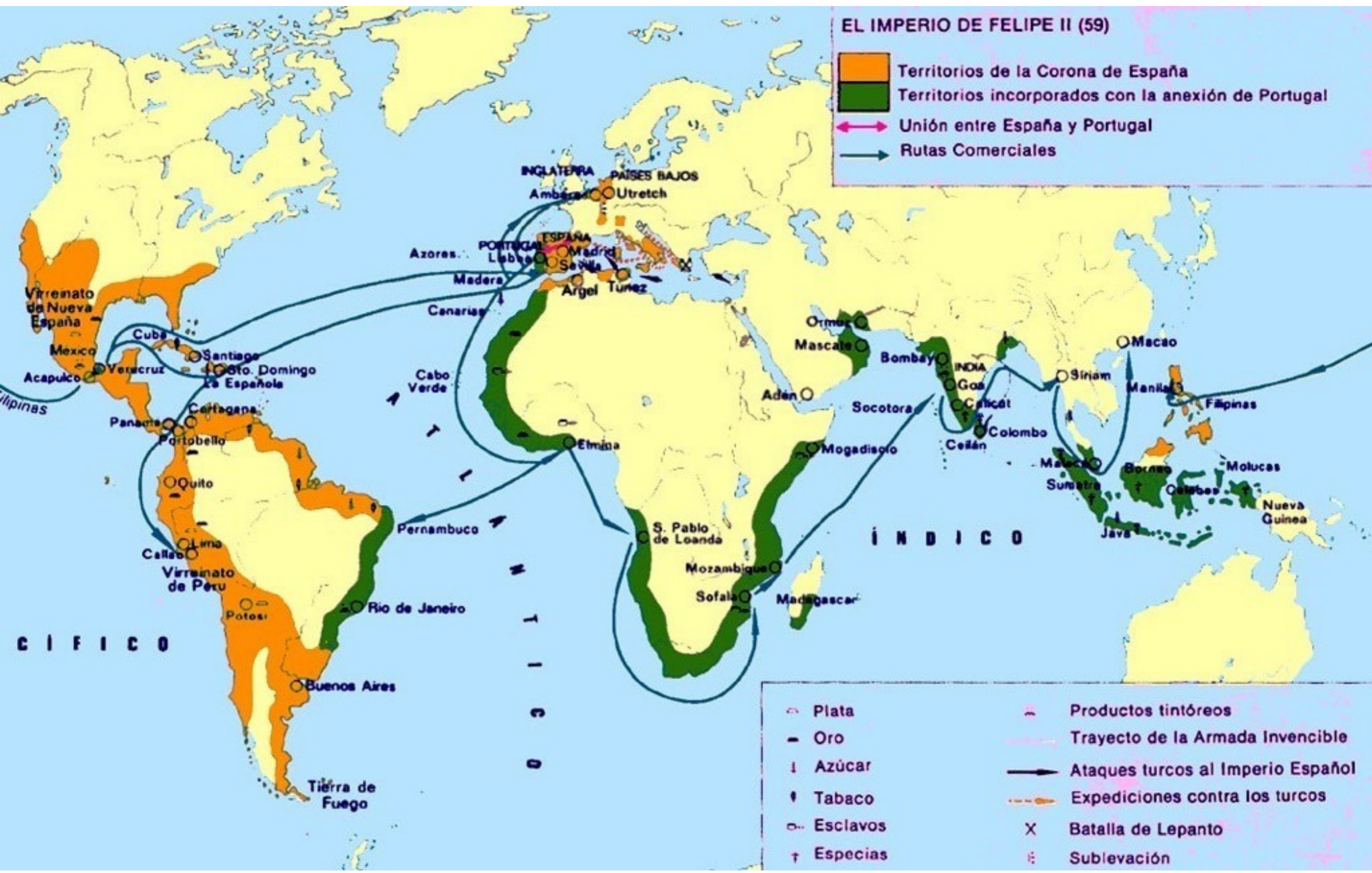

Carlos I d'Espanya-V d'Alemanya i Isabel de Portugal

Felipe II

Imperi de Felipe II

7. Els Àustrias menors: Felipe III - Felipe IV - Carlos II

Felipe III (1578-1621)

Característiques:

- Va governar per ell el Duc de Lerma
- Absència de conflictes bèl·lics amb altres regnes
- Expulsió dels moriscs

Felipe IV (1605-1665)

- Va governar per ell el Comte Duc d'Olivares
- Portugal s'independitza
- Guerra dels 30 anys

Carlos II, el Hechizado (1661-1700)

- Problemes de salut física i mental, no va poder governar.
- Sin descendència = guerra de Successió= fi de la dinastia dels Àustria espanyols.
- Problema d'escollir entre l'arxiduc Carles, de part dels Àustria o Felip Borbó, net del gran rei francès Lluís XIV. La guerra la va guanyar Felip Borbó

Felipe III

Felipe IV

Carlos II

8. Els reis absolutistes francesos

Luis XIV, El rey Sol (1638-1715)

- Va incrementar el poder i la influència francesa a Europa
- Construeix Versalles i trasllada allà a la cort i la noblesa per fugir de la insalubritat de París i controlar millor la noblesa
- Gran mecenes de les arts
- Monarquia absoluta a Europa. La frase L'État, c'est moi (L'Estat sóc jo)
- Regnat més llarg de la Història, 72 anys.

Luis XV (1710-1774)

- Desinterés polític
- Mecenes de les arts, gràcies a la seua amant madame de Pompadour

Luis XVI (1754-1793)

- Últim monarca abans de la caiguda de la monarquia per la Revolució Francesa.
- El descontentament entre els membres de les classes mitjana i baixa de França va donar com a resultat una forta oposició a l'aristocràcia francesa i a la monarquia absoluta, de la qual Lluís i la seua esposa, la reina Maria Antonieta, eren vists com a representants.

L'absolutisme és un sistema de govern absolut, en què el poder resideix en una única persona que mana sense rendir comptes a un parlament o la societat en general. L'absolutisme va ser molt usual des del segle XVI fins a la primera meitat del XIX, quan diverses revolucions ho van enderrocant.

Luis XIV

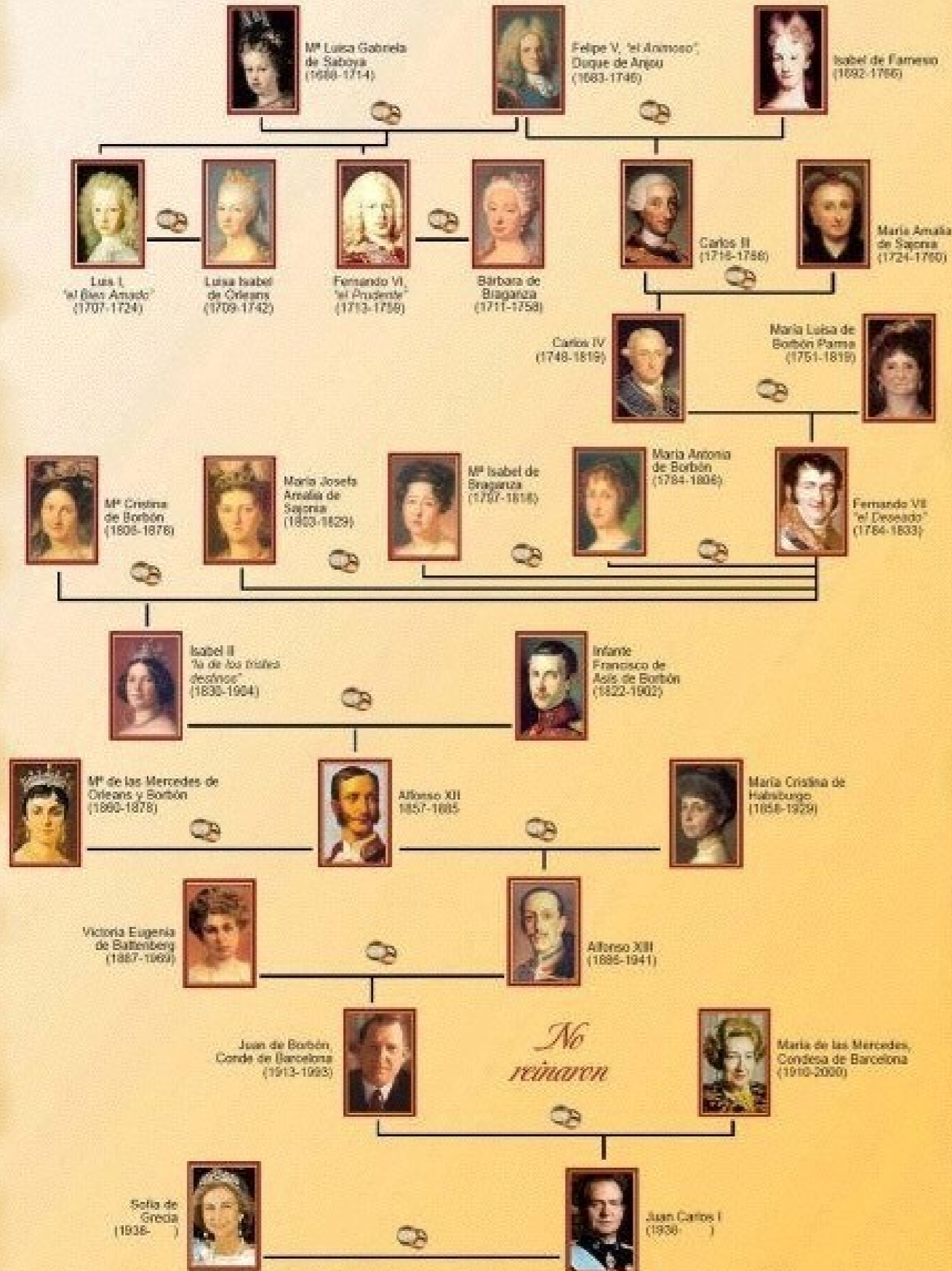
Luis XV

Maria Antonieta i Luis XVI

Genealogia de los Reyes Españoles

Dinastía de los Borbones

9. Borbons

Després de la **Guerra de Successió Espanyola** (1701-1713), es va instaurar a la monarquia la dinastia **Borbó**, de caràcter **absolutista**, posant així fi als 200 anys que van regnar els Àustria o Habsburg.

Actualment, Espanya té una **monarquia constitucional** dins de una democràcia, on el rei és el Cap de l'Estat, però no governa. Aquest rei és Felipe VI de Borbó.

Familia reial:
Felipe VI, la reina Leticia, i les infantes Leonor i Sofia

Preguntes de síntesi

- 1. Quins són els canvis que et semblen més significatius del pas de l'Edat Mitjana a l'Edat Moderna? Nomena tres
- 2. Qui era Juana «la Loca» i perquè rebia aquest nom?
- 3. Què va heretar Carles I i per part de qui?
- 4. A quina època Espanya va tenir l'hegemonia mundial? amb quin monarca i quins territoris?
- 5. Quines tres característiques tenen en comú Carles I i Felip II?
- 6. Quina diferència hi ha entre els Àustries majors (Carles I, Felip II) i els Àustria menors (Felip III, Felip IV i Carles II)?
- 7. Quins eren els moriscos? Per què van ser expulsats d'Espanya? Quin rei va ser el responsable?
- 8. Per què hi va haver un canvi dinàstic a Espanya i quan va passar?
- 9. Què vol dir absolutisme? Quins reis francesos representen aquesta forma de regnar?
- 10. Qui és el monarca actual? De quina dinastia és?

